

Studieplan Hållbar stadsutveckling – hur kan vi medverka?

Spår
5B

Ågångsplan	Ågångsplan
11:53 Köpenhamn	11:53 Hällo
11:57 Hällo	11:57 Köpenhamn
11:59 Hällo	11:59 Hällo
12:05 Göteborg	12:05 Göteborg
12:08 Stockholm	12:08 Stockholm
12:13 Köpenhamn	12:13 Köpenhamn
12:14 Stockholm C	12:14 Stockholm C

Naturskyddsföreningen

Studie
främjandet

Innehåll

Förord	sid 3
Vad är en studiecirkel?.....	sid 4
Tips till din studiecirkel	sid 5
Träff 1:	sid 6
Träff 2:	sid 7
Träff 3:	sid 7
Träff 4:	sid 8
Träff 5:	sid 8

Förord

Hur städer och mindre orter byggs är viktigt för både den globala miljöpåverkan och vår vardagsmiljö. Det innebär avvägningar och ibland intressekonflikter som måste hanteras. Hållbar stadsutveckling, med allt från urbana trafikfrågor till närnaturfrågor, spänner över en mängd miljöutmaningar.

För att påverka allt från trafik och bostadsbyggande till närnatur och vattenskydd behövs god kunskap. Denna studieplan är i första hand avsedd för Naturskyddsföreningens kretsar runt om i landet men kan självklart användas av andra som är intresserade av att påverka hur en stad ska utvecklas för att bli så bra som möjligt.

Naturskyddsföreningen, andra aktiva föreningar och enskilda medborgare kan hjälpa kommunerna att skapa attraktiva och hållbara miljöer för en växande befolkning. Ju tidigare föreningen kommer in i planprocessen desto bättre är det. Helst redan i samrådsskeden kring översiktsplaner och regionala utvecklingsstrategier. Sedan är det bra att vara med och bevaka frågorna genom hela processen från detaljplan och bygglov till genomförande.

När det gäller hållbar stadsutveckling vill Naturskyddsföreningen:

- Värna goda livsmiljöer för människor, djur och växter.
- Stärka och utveckla ekosystemtjänsterna.
- Främja naturvårdsinsatser, skydd av vattenresurser och frisk luft.
- Bidra till att miljötänkande genomsyrar alla led vid nybebyggelse, restaurering av gamla hus och driften av samhällsservice.
- Gynna kollektivtrafik och cykling.
- Minska transportbehovet genom att bygga nya bostäder i kollektivtrafikstarka stråk och genom att skapa en blandad bebyggelse med affärer och service där människor bor.
- Arbeta med klimatanpassningar.

Hur vi åstadkommer allt detta och en verklig klimatomställning samt ett starkare skydd av den biologiska mångfalden – det kommer ni som går den här studiecirkeln arbeta mer med – både under studiecirkeln och när ni känner att ni har kunskap i ryggen att engagera er mer för hållbar stadsutveckling.

Maria Gardfjell
Ordförande Naturskyddsföreningen Uppsala

Maria Gardfjell

Naturskyddsföreningen

Studie
främjandet

November 2024

Författare: Ulrika Lernefalk,
Naturskyddsföreningen Uppsala län

Foto: Studiefremjandet, Mostphotos

Grafisk form: Joel Öhlund, Lellah
Thuresson

Mer info på studiefremjandet.se

Vad är en studiecirkel?

En studiecirkel är en grupp människor som lär sig tillsammans och av varandra. Detta kallas folkbildning och är fritt och frivilligt att delta i. Ni i gruppen bestämmer själva vad och hur ni vill lära er. Att delta i en studiecirkel är roligt och inspirerande. Samla dina vänner eller din förening för att komma igång.

Demokrati och delaktighet

Demokrati är viktigt i en studiecirkel och det är något ni skapar tillsammans. Förutsättningen för demokrati är att alla får komma till tals och vara delaktiga, samt att alla blir respekterade. Allas erfarenheter och inlägg är värdefulla. Genom att dela kunskap lär ni av varandra.

Tänk därför på att skapa rätt förutsättningar i er studiecirkel för att alla ska kunna delta i samtalen. Kom ihåg att alla fungerar olika i en grupp. Vissa pratar mer än andra och vissa är mer trygga med nya människor.

Respektera också att alla i studiecirkeln har olika mål, förväntningar och kunskapsnivåer. Försök att hålla ett tempo som passar de flesta och anpassa studiecirkeln utifrån gruppens behov.

Studieförbundet hjälper er

Studieförbundet kan hjälpa er med studiematerial, lokaler, utrustning, utbildning, coachning och mycket mer. Vi har ett stort nätverk och kunskap och erfarenhet inom många områden – framför allt inom våra profilområden natur, djur, miljö och kultur.

Studieförbundet har funnits i över hundra år och får ekonomiskt stöd av stat, region och kommun. Vi får stöd för att alla över 13 år ska ha möjlighet att, tillsammans med andra, dela och utveckla ny kunskap genom hela livet.

Några grundregler:

Det finns vissa grundregler för studiecirkel som är bra att känna till. Reglerna finns för att det är viktigt att kunna se att det ekonomiska stödet som subventionerar folkbildningen går till rätt ändamål.

- **En studiecirkel måste ha minst 3 deltagare som är över 13 år**
- **Studiecirkeln måste ha minst 3 träffar**
- **Varje deltagare måste närvara vid någon av de 3 första träffarna**
- **En studiecirkel måste omfatta minst 9 studietimmar**

I varje studiecirkel utses någon av deltagarna till cirkelledare. Som cirkelledare behöver du inte vara expert i ämnet eller ha svar på alla frågor. Din roll är att leda cirkeln framåt och se till att alla kan framföra sina synpunkter och påverka arbetet. Cirkelledaren är också den som håller kontakten med Studieförbundet.

Som ny cirkelledare får du ett introduktionssamtal då vi bland annat berättar vad Studieförbundet kan hjälpa till med. Du får också möjlighet att gratis ta del av Studieförbundets ledarutbildningar.

Tips till din studiecirkel

Som studiematerial används

- Naturskyddsföreningen i Stockholms län, *Vägledning för hållbar stadsutveckling*
- stockholms-lan.naturskyddsforeningen.se
- Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbar utveckling, mål 11: *Hållbara städer och samhällen*
- globalamalen.se
- Plan- och bygglag (2010:900) Kap 1-7 samt kap 13
- riksdagen.se
- Miljöbalk (1998:808) Kap 16 §§ 13 och 14
- riksdagen.se

Om man vill diskutera klimatanpassning kan Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) publikation *"Minskad klimatpåverkan och klimatanpassning i nya stadsdelar"* 2023-12-31 och Boverkets PBL kunskapsbanken – en handbok om plan- och bygglagen också vara bra.

Första träffen:

När ni träffas första gången är det bra att stämma av det här:

- Vilka dagar och tider ni ska ses?
- Var kommer ni att vara?
- Hur ser lokalen ut?
- Kommer ni att ha några raster?
- Ska ni ta med fika till rasterna?
- Till vem eller hur hör man av sig om man är sjuk eller får förhinder?
- Passa också på att gå igenom ert studiematerial lite extra noga.

Träff 1

- **Presentation av cirkeldeltagarna**
- **Vad förväntar jag mig av cirkeln? Deltagarna berättar för varandra vad de hoppas få ut av cirkeln**
- **Bestäm antal träffar. Minst 3 träffar (där samtliga cirkeldeltagare måste närvara)**
- **Tid och plats för kommande träffar**

Diskutera innebörden av hållbar stadsutveckling:

Nationella miljömålet ”God bebyggd miljö” enligt riksdagens antagna definition:

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

Och fundera gärna även över Naturskyddsföreningens uttalade ambition:

”Naturskyddsföreningen ska verka för en hållbar stadsutveckling som främjar grön infrastruktur för natur och människor, hållbara och yteffektiva transportsystem samt hållbart byggande.”

Att läsa till nästa träff:

Naturskyddsföreningen i Stockholms län, *Vägledning för hållbar stadsutveckling*

Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbar utveckling, mål 11: *Hållbara städer och samhällen*

Plan- och bygglag (2010:900) Kap 1-7 samt kap 13

Miljöbalk (1998:808) Kap 16 §§ 13 och 14

Miljöbalken och Plan- och bygglagen kan vara svårlästa, ta varandra och kanske AI till hjälp.

Träff 2

Tema: Vad innebär hållbar stadsutveckling?

Diskutera *Vägledning för hållbar stadsutveckling*

Agenda 2030, mål 11

Vad innebär målet? Är det tydligt formulerat?
Vad saknas i målet?

Plan- och bygglag (2010:900) Kap 1-7 samt kap 13
Miljöbalk (1998:808) Kap 16 §§ 13 och 14

Hur förstår man den här typen av texter?

Hur förhåller sig plan- och bygglagen och miljöbalken till Agenda 2030?

Inför träff tre:

Formulera frågor till politiker/handläggare.

Träff 3

Tema: Kommunens planer

Denna träff kan genomföras endera genom att inbjuda en kommunal planhandläggare eller motsvarande att berätta om hur kommunen arbetar och vad som är på gång, eller genom att diskutera Plan- och bygglagen (PBL) och ta del av kommunens översiktsplan och pågående planarbeten på nätet.

Träff 4

Tema: Hur kan vi medverka till hållbar stadsutveckling?

Uppföljning av träff 3.

Är det något pågående planarbete som är särskilt intressant att fördjupa sig i? Kanske ett besök på plats?

Får till exempel föreningar ta del av förslag till planer eller medverka i framtagandet av planer?

Vad kan man göra som privatperson/ensam individ? Finns det några risker med att engagera sig?

Är det någon särskild kunskap en bör ha för att engagera sig? Hur kan man få denna kunskap?

Träff 5

Sammanfattning, utvärdering och avslutning

- Vad har vi kommit fram till?
- Vad har vi fått ut av cirkeln?
- Hur går vi vidare?

Tips!

Titta igenom Studieförbundets andra studieplaner som till exempel *Lokal påverkan*, *Skogen, klimatet och allt det andra* och *Biologisk mångfald* som kan hjälpa er på vägen i ert engagemang.

Se även tips på litteratur och länkar på: www.studieförbundet.se/stadsutveckling om just hållbar stadsutveckling.

Vill du bidra till en hållbar stad?

Är du intresserad av att skapa en bättre framtid för din stad? Starta en studiecirkel om hur din stad kan få en grönare, mer inkluderande och livskraftig stadsmiljö. Ta reda på vilka planer det finns för platsen där du bor. Diskutera och utveckla sedan innovativa lösningar för att minska klimatpåverkan, förbättra kollektivtrafiken och skapa hållbara bostäder. Och - inte minst - bjud in kommunpolitiker och andra beslutsfattare att ta del av era idéer och klokskap. Hitta samarbetsformer för en bra stadsutveckling.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen är Sveriges största miljöorganisation och en folkrörelse som sedan 1909 står upp för naturen. Vi sprider kunskap, bildar opinion och påverkar beslutsfattare – lokalt, nationellt och globalt. Klimat, skog, jordbruk, miljögifter, vatten, hav och hållbar konsumtion är våra viktigaste arbetsområden.

Välkommen att bli medlem, engagera dig eller skänk en gåva. Tillsammans har vi kraft att förändra.

Studieförbundet

Studieförbundet är ett partipolitiskt och religiöst obundet studieförbund med ett brett utbud av studiecirklar, utbildningar, kulturupplevelser och föreläsningar. Vi har en särskild inriktning på natur, djur, miljö och kultur. Vi arbetar med hållbarhet som ledstjärna och är en plattform för samtal om hur vi tillsammans skapar bästa möjliga värld för oss och kommande generationer.

Mest av allt finns vi till för att hjälpa människor att utvecklas tillsammans med andra, samtidigt som de har kul. Tillsammans kan vi mer.

Naturskyddsföreningen

Studie
främjandet